

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina znaša
za vse leto 24 K. pol leta 12 K. 3 mesece 6 K. — Na-
naročbe brez dopolnjenih naročnin se uprava ne osira.
Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilna
pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo.
Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista.
UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Narodni dom.)
Izdajatelj in odgovorni urednik **STEFAN GODINA**. Lastnik
konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcija
lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.
Poštno-hranilnični račun št. 652.941.

Vojna na skrajnem Vztoku.

(Brzobjavne vesti.)

Admiral Nebogatov.

PETROGRAD 17. Admiral Nebogatov je bil resno bolan na žveč.

Mirovna pogajanja

PORTSMOUTH 17. (Reuterjev biro).

Mirovni pooblaščenec so v torkovi seji razpravljali o členu VII. Po dopoldanski seji se je uradno izjavilo, da ni prišlo do sporazuma. Na popoldanski seji se je debata o istem členu nadaljevala. Ob 6. uri in tri četrt zvečer je bila seja zaključena.

PORTSMOUTH 17. (Reuterjev biro).

Na večerajšnji seji mirovni pooblaščenec sta bila odobrena členu VII. in VIII.

PARIZ 17. »Matin« so sporočili iz

Portsmoutha: Minister Witte je večeraj na nekem razgovoru izjavil, da utegne prihoditi ponedeljek odpotovati. Nikdar da ni računalo na to, da pride na konferenco do srečnega izida. Ne more razumeti, zakaj da hočejo Japonci še nadaljevati pogajanja, potem ko so že prejeli v odgovor rusko noto, ki odklanja plačanje vojne odškodnine in odstop otoka Sahalina, zahteve, v katerih, kakor so izjavili, ne morejo popustiti. Japonski odposlanec je tudi mnenja, da pride do preloma pogajanj. Dopisnik »Matina« dostavlja, da se tem izjavam ne sme preveč verjeti.

PORTSMOUTH 17. Večeraj zvečer so se razširjale govorice, češ, da se razne vele-
sile trudijo prepričati Japonsko, naj se od-
pove vojni odškodnini, ter naj si drugje za-
varuje obširne kompenzacije; to pa le za
slučaj, ako Rusija konečno privoli v odstop
otoka Sahalina. Japonska zahteva odločno,
da se jej izroče internirane vojne ladije.
Vojna odškodnina, ki bi jo plačala Rusija,
si ne porabi za pomočenje japonskega voj-
nega brodnjstva, ker bi jej zadostovale inter-
nirane vojne ladije — ako jih Japonska
dohi — in one, ki jih dvigne (v portartur-
ski luki). Vojna odškodnina se marveč po-
rabi v to, da Japonska zadosti finančnim
obvezam, nastalim valed vojne, da preskrbi
pokojnine, in zboljša sistem vzgoje mladi-
ne.

PORTSMOUTH 17. (Reuterjev biro).
Na večerajšnji popoldanski seji so se poob-
laščenec poglavito bavili z vprašanjem o
kitajski vztočni železnici. Ko so bila odstr-
anjena nekatera nesporazumljenja se je prišlo
do sklepa, vendar se je eno težko pustilo za
poznejo razpravo. Po rešitvi člena VII., se
je prešlo na posvetovanje o členu VIII., ki

se tiči z drugimi del mandžurske železnice,
od prve mandžurske postaje do Ograničevaja,
kjer se združuje z usursko železnico. Člen
VIII. je bil po kratki razpravi vprejet.

PORTSMOUTH 17. (Reuterjev biro)
Minister Witte se je sinoči nasproti nekemu
poročevalcu izjavil: Vse storim, kar le
morem, da pride do sklepa miru. Od 8
členov, o katerih se je že razpravljalo, sem
že v sedmih popustil. Noben ruski državnik
ne bi si upal na svojo odgovornost iti tako
daleč, kakor sem to storil jaz.

Dogodki v Rusiji.

PETROGRAD 17. Carskim ukazom so
vse nepremičnine in premičnine, ki pripa-
dajo armenskim cerkvam, samostanom in ver-
skim ustanovam, postavljene pod upravo in
pravila armenske cerkve.

HELSINGFORS 17. Časopis »Karjala«, ki
izhaja v Viborgu, je za dobo dveh mese-
cev prepovedan.

Podrobnosti o pričakovanem zakonu državne
dume.

PETROGRAD 17. Sedaj se govori, da
bo ustavni manifest priobčen dne 19. avgu-
sta; manifest je sestavil Pobedonoscev.

List »Novoje Vremja« je priobčil na-
stopne nove podatke o pričakovanem zakonu
državne dume: K trem kurijem meščanov,
veleposestnikov in kmetov pride še kurija
kozakov. V obmejnih pokrajinah pride na
350.000, v staro-ruskim gubernijah na
250.000 prebivalcev po en poslanec. V pre-
stolnicah bodo imeli volilno pravico oni na-
jemniki, ki plačajo na leto najmanj 1320
rubljev najemnine.

»Novoje Vremja« piše, da bo tudi re-
vidiran statut državnega sveta, ker prevzame
državni svet nasproti državni dumi stališče
gorje zbirnice in nekatere pravice, ki jih
bo imela državna дума, n. pr. pravico pre-
tresavanja vojnega proračuna.

Brzobjavne vesti.

Seja ogrskih liberalcev.

BUDIMPEŠTA 17. Oni členu liberalne
stranke, ki so dne 2. t. m. imeli svojo, na
kateri so se posvetovali z ozirom na stališče,
ki naj ga stranka zavzame glede na sedanji
politični položaj, so se danes popoldne zopet
zbrali v hotelu »Pannonia«. Izjavili so, da
ima biti seja strogo zapurna.

Ustaja na Kretli.

KANEA 17. (Reuterjev biro). — Med
angleškimi četami in ustaši je prišlo do spo-
pada. Neki angleški vojak je bil lahko ra-

njen, en nateš ubit. Od večeraj se mej ru-
skimi četami in ustaši bije resen boj. Po-
drobnosti manjkajo.

Deffregger odlikovan.

BEROLIN 17. Uradni list je priobčil,
da je Deffregger imenovan vitezom reda
pour le mérite za znanost in umetnost.

Letina na Španskem.

MADRID 17. Uradna poročila cenijo
pridelek žita na 40 milijonov hektolitrov,
kar pomenja nasproti lanskemu letu velik
pomanjkljaj, izlasti kar se tiče Andaluzije in
Aragonije. V tem je iskati tudi vzroka se-
danji gospodarski krizi v Andaluziji.

Izid norveškega ljudskega glasovanja.

KRISTJANIJA 17. Ljudsko glasova-
nje o vprašanju unije ima nastopni izid:
368.000 glasov je glasovalo za in 184 proti
ločitvi Norveške od Švedske. Na zadnji
volitvi za storting je bilo oddanih 236.641
glasov.

Dogodki v Makedoniji.

CARIGRAD 17. Namestnika bolgar-
skega metropolita v Monastirju so izpustili
na svobodo.

Francozka mornarica.

PARIZ 17. Kontreadmiral Aubert je bil
imenovan načelnikom generalnega štaba vojne
mornarice.

Srbski odposlanec Simić.

CARIGRAD 17. Srbski odposlanec Si-
mić se je povrnil semkaj.

Turčija in Bolgarska.

CARIGRAD 17. Danes je bila podpi-
sana turško bolgarska poštna in brzobjavna
pogodba.

Slovenska ljudska šola v Gorici*).

Kmalo bomo obhajali četrtoletni boj
za slovensko ljudsko šolo v Trstu in Gorici.
Tržačani še danes nimajo slovenske ljudske
šole, ki bi jo vzdrževala po zakonu dolžne
korporacije. Goričani smo v tem boju neko-
liko na boljem, a ne posebno mnogo. V

*) Mi se ne identifikujemo z nasvetom, ki je
podan na zaključku tega članka, niti ga ne odkla-
njamo. Kajti sodimo, da so goriški Slovenci sami
poklicani v prvi vrsti, da sodijo; ker oni poznajo
najbolje praktične potrebe goriških Slovencev in pa
razmere, ki delajo težave rešenju goriškega šolskega
vprašanja. Priobčili smo pa ta članek tem raje, ker
bi bilo z ozirom na veliko važnost stvari res le ko-
ristno, ako bi valed tega nasveta navstala diskusija,
ki bi vzbudila to vprašanje iz sedanjega, toliko let
trajajočega stacionarnega stanja.

Op. uredništva „Edinosti“.

stojim med vami brez orožja, vsakdo izmed
vas mi more prebosti srca. Jaz pa ne pozno-
vem vojske, jaz vas ne izročim krvniku,
ker sem vaš, ker hočem tudi jaz podpisati
to zaobljubo.

Plemstvo se je umaknilo od začujenja,
sumljivo gledaje na Lacka; ali ta je stal
nepremično na svojem mestu, in je rekel.
omerivši z očesom ves zbor:

— Kaj me gledate? Nikar ne mislite,
da je to prevara. Pri živem Bogu, jaz go-
vorim resnico. Dajte, da podpišem zaobljubo
svojim izenom, da pritiskem svoj pečat.
Vaš Lacko Lučenac je plemič, ne pa sla-
vonski ban.

— Kako to? so se ozvali glasovi iz
zboru plemstva.

— Sužil sem zvesto Ššmana, delal
zanj tudi preko pravice, to priznavam sam.
Sedaj pa me je zavrnil, kakor kako cunj
ter me sramotno odstavil od banstva in od-
slej vam bo banoval gospod Bubek.

— Detrik Bubek? navstalo je šumenje
po vsej dvorani.

— Zopet tujinec je širnil Lancelot,
čas je, da očistimo to zemljo od kuge in
skušnjave.

— Ali je vse to resnica? je vprašal
Ahacij.

Avstriji, v tej ustavni državi, ki je v
središču civilizovane Evrope,
ni možno doseči ljudske šole za stotine slo-
venskih otrok! Celó v 20. stoletju
ne!! To je žalostno znamenje za ustavo in
civilizacijo. Ako hoče Slovenci v Trstu in
Gorici pošiljati svoje otroke v slovensko
ljudsko šolo, mora jo sam vzdrževati pose-
bej. Poleg tega pa mora vedno doprinalati
za šole drugih narodnosti. To je na svak
način krivica, ki kriči po maščevanju. Ne-
verjetno je, da slovenski poslanci ne morejo
izposlovati od iste vlade, ki jo tako zvesto
podpirajo, da bi jim pripomogla do zakonito
zajamčene pravice.

V Gorici smo dosegli Slovenci sloven-
sko ljudsko šolo vsaj na papirju. Slovensko
šolo v Gorici imamo, a prazna je, ker slo-
venski roditelji nočejo pošiljati vanjo svojih
otrok. To pa iz dveh vzrokov. Prvič, ker je
ob periferiji mesta, in drugič, ker poslopje,
bivša vojašnica, ne odgovarja povsem svo-
jemu namenu.

Šola brez učencev — to je unikum na
svetu. Kaj takega je možno le v Avstriji in
le za Slovence. Da bi tako čudno stanje
trpelo le nekoliko mesecev, potem stvar ne
bi bila toliko čudna. A da traja to že več
let zaporedoma, to se zdi neverjetno. In
vendar je resnično. Vsi prigovori in prošnje
ne zalegajo, ne izdajajo. Šola z učitelji ostaja
leto za letom brez učencev. In Slovenci mo-
rajo vzdrževati svoje privatne šole sami.

Kdaj bo konec tej nedostojni igri?
Težko je odgovoriti. Niti vlada ne daje več
odgovora na vprašanja in zahteve slovenskih
roditeljev po premeščenju slovenske šole v
primerne prostore bolj v središču mesta.
Kdo je na škodi pri tem? Kdo neki drugi
nego Slovenci?! Denar, ki se rabi za slo-
vensko privatno šolo, porabil bi se lahko za
druge namene, ki jih imamo v izobilju.
Poleg tega pa se mnogo slovenskih otrok
manj zavednih roditeljev poizgublja po la-
ških ljudskih šolah.

Društvo »Šolski dom« v Gorici vzdr-
žuje v Gorici mnogo učnih zavodov, a radi
pomanjkanja gmotnih sredstev ne more zado-
ščati svojememu smotru in raznim potrebam.

»Šolski Dom« napreduje lepo in z ve-
likim zanimanjem smo čitali obširno poročilo
v »Gorici« o učnih zavodih, ki jih vzdržuje.
Hvalevredno je delovanje »Šolskega Doma«,
hvalevredno je zanimanje Slovencev, ki z
dobrovoljnimi prispevki vzdržujejo tako ve-
liko podjetje. Lepo je od goriških Slovencev,
ki pošiljajo toliko številno slovenskih otrok v
slovenske šole. Ako bi bilo nekdanj tako,
imela bi Gorica danes vse drugo lice v na-
rodnem obziru. Gorica bila bi po večini

— Resnica, kakor je Bog v nebesih,
je potrdil Lučenac, in to boste sami videli
v kratkem času, ko se bom sešel iz kraljev-
skih dvorov.

Tdaj je priskočil Ahacij k razbanu in je
rekel, prijemši ga za roko:

— Gospod Lučenac, ti si, kakor vidim,
naš in maščevanje te je prignalo v naše
kolo. Užaljen si silno, ker si Ššmana služil
zvesteje, nego kdo v tej kraljevini. Nu, ako
si se pridružil nam, in ako te mi vprejem-
ljemo, nekaj nam moraš povedati, eno tajno
nam moraš odkriti.

— Povej, kaj misliš? ga je vprašal
bivši ban.

— Po izdajstvu si došel ti do naše
tajne; izdajstvo ti je odkrilo naše namere,
izdajstvo te je dovelo semkaj v naš zbor.
Naša naloga je velika, vsi moramo biti čisti,
zanesljivi in zvesti. In vendar se je našel
med nami človek, ki je omadeževal svoje
poštenje, ki nas je izdal. Istrebati moramo
ta plevel iz našega kola, udušiti to podlo
in hinavsko dušo. Ti nam moraš povedati
kateri plemičev si je izdajstvom ogrešil dušo,
ki ti je vse to izdal in te dovel semkaj
med nas!

(Pride š.)

PODLISTEK.

275

Prokletstvo.

Zgodovinski roman **Augusta Šenoa**. — Nadaljeval
in dovršil **I. E. Tomić**.

Prevel **M. O. O.**

— Dober večer, gospoda slavna, je za-
grmel ban in premeril z očesom ves zbor.
Plemstvo pa je skočilo po konci, in pogledalo
proti vratom. Grozi je prišla vsakogar.
Potezali so svoje meče, da bi navsilili na
bana.

— Izdani smo, prodani smo, čuti je bilo
od povsodi. Kje je izdajca, proklet naj bo,
kje je, da ga raznesemo na kose. Bledi in
nemirni stali plemiči. Jezne oči so jim bli-
skale podobno nesrečnim zvezdam, a
duhovniki so povsili glave, prekrivši roke
na prsih.

— Dober večer, gospoda moja, je po-
novil ban v krobotaem smehu, ali ne čujete,
kako vas lepo pozdravljam, a vi nič. Ali
nisem vreden odzdrava? Čul sem, da se tu
slavi lepo slavo, da se tu rešuje domovina,
pak, če tudi me niste povabili, prišel sem,

ker vem, kako gostoljubni so Hrvatje, in je
vredno, da je tudi ban na toli važni
slavi.

— Ne muči nas, je poskočil mladi
Prodanič, izdajca se je našel, izdajca nas
je izdal za Judežovo plačilo, a ti si došel
tajno in z oboroženo silo, da nas zalotiš
vseh in izročiš krvniku Sigismundovemu.
Koliko milosti si pridobil, koliko na-
grade!

— Da, mladi gospod, se je zasmejal
ban porogljivo. Vsi ste v moji pesti, go-
spoda, in ne treba mi nego treniti z očesom
a stotine mojih vojakov udro semkaj, da
vas zgrabijo, zvežejo in odvedejo pred Šš-
manove noge. Veleizdajci ste, kralju sne-
mate krono z glave in dvignili ste svoj meč,
svojo udanost za Bošnjaka Tvrđka, ki je
poslal med vas trojico slovincov, ki naj vas
pripravijo do tega, da pogazite zvestobo
staremu kralju. Vidite, vse to vem jaz, a
kaj mislite, kaj storim jaz sedaj? Tako je
vprašal Lučenac, visoko dvigaje svojo glavo.
Vsi so obnemeli, zavladala je čudna tišina,
ko si akoro čul, kako bijejo srca. Tedaj je
stopil ban naprej in prišel do sredine
dvorane:

— Na, glejte sami, je rekel in vrgel
svoj meč svoj nož, zboru pod noge. Evo, tu

slovenska in v slovenskih rokah. Dana ne bi nam trebalo iz radodarnih prispevkov vzdrževati celotne ljudske slovenske šole.

In vendar nismo povsem zadovoljni s postopanjem slovenskih roditeljev in njih zastopnikov v Gorici.

Če tudi vemo, da dregnemo v neljubo rano; da vemo, da bo zamere, vendar izražamo svoje mnenje, naj bi goriški slovenski roditelji, oziroma njih zastopniki premišljevali, ali bi ne bilo bolje, da ob košljivem vprašanju slovenske ljudske šole krenejo na drugo pot. Poskusiti se vendar sme. Trmoglavoost ni povzročila na pravem mestu, če tudi priznavamo radovoljno, da je šteti slovenskim roditeljem v posebno čast, ker so vtrajali toliko let na trajevem potu. Nešemu nasvetu naj ne podtika nikdo zlih namer. Slovesno izjavljamo, da nimamo o tem nikakih drugih namer, nego najčistejši rodoljubni namen, da bi pripomogli do ugodne rešitve tako važnega vprašanja.

Pred tedni sem o tej slovenski ljudski šoli brez učencev v Gorici govoril z odličnim šolnikom slovenskima, od katerih eden zavzema višje mesto. Soglasni sklep razpravi je bil, da po tej poti ni možno priti do cilja v doglednem času. Soglašali smo tudi, da Slovenci bi lahko poskusili drugo pot, ki bi utegnila biti boljše, nego je sedanja. Omenjam pa zopet, da ne pišem iz namena, da bi škodoval temu vprašanju, ter da jeden omenjenih gospodov šolnikov spada med pravke, ki z radodarnimi doneski vzdržujejo učne zavode v »Šolskem Domu«.

Nasvet bi bil tale: Slovenci v Gorici naj opuste abstinenco, ki ni donela nikakega uspeha, ako nimajo trdnega prepričanja in zagotovila, da abstenenčna pot gotovo in v kratkem dovede do slovenske šole v središču Gorice.

V početku šol. leta naj se vpiše vse slovenske otroke v ljudsko šolo Podturnom, a prve one, ki stanujejo blizu šole. Ker je slovenskih otrok že v sami bližini šole zadostno, da polnijo vse štiri razrede obstoječe slov. ljudske šole, ki jo vzdržuje mesto, vsprejmejo naj se ostali v zavode »Šolskega Doma«.

Za vse otroke, ki ne bodo mogli biti sprejeti v sedanjo štirirazrednico, naj se takoj vložijo prošnje za drugo šolo na drugem kraju, recimo, na severnem delu mesta, ali še boljše: v središču mesta. Na tak način bi dobila Gorica dovolj slovenskih ljudskih šol v Gorici. Kraj in poslopje začetkom morda ne bosta povsem odgovarjala, toda vedimo, da nekaj je le bolje, nego nič, in da vsega se nikdar ne doseže hkratu. Začetek je povsodi težaven.

Slovenski roditelji v Gorici naj se posvetujejo o našem blagohotnem nasvetu ter naj po vsestranskem premišljevanju store primerne korake.

»Šolski Dom« bo imel potem ložjo nalogo, — ki je, da skrbi za slovenske šolske vrste na vseh krajih mesta. Ti bodo pripravljale za slov. ljudsko šolo. »Šol. Dom« bo potem zamogel vsestransko skrbeti tudi za nadaljnjo izobrazbo one slov. mladine, ki ni več dolžna obiskovati šole. Denar, ki ga porablja sedaj za ljudsko šolo, obrne potem v druge namene. Za ljudsko šolo je mesto dolžan skrbeti.

Ker po sedanji abstenenčni poti ne kaže, da bi uspeli, poskusiti je treba druge poti. Jedno smo blagohotno nasvetovali mi; morda ve kdo za boljše? Na dan ž njo.

Solnik.

Zaveza avstrijskih jugoslovan. učiteljskih društev.

(Dopis.)

Na očitjanja, po katerih se je žutil za detega, je odgovarjal učitelj Zec, pojasnjeval: Zakaj da je volil za italijansko stranko.

(Klic: Sramota, sramota!)

Dalje je govornik razlagal, da so bile na volitvah v Puli tri skupine: hrvatska, italijanska in italijansko-radikalna stranka. Govornik je dostavil enično, da Laginja in Zuccena, ki sta glasovala za italijansko-radikalno stranko, ne nazivlje nihče za izdajice, pač pa njega in sodruge! Prosil je v »Učit. Tovaršcu« prostora, kjer bo mogel natančneje vse razodeti.

Zec je povdarjal dalje, da je volil za italijansko stranko le iz neke »dobre namjere«, ne da bi s tem hotel škoditi drugi stranki.

Ako ne uveri poslušalcev, mu je zelo žal, da se je udeležil skupščine.

Očital je predgovorniku, naj bi raje kaj omenil o klerikalizmu v Istri, v katerega da je Istra dokaj zavita in katerega bi se morali ogibati osobito znanstveniki.

Pri tem je prečital o nekem nadzorniku v Istri, ki se je baje izrazil, da ima najraje tiste šole, kjer so nameščeni duhovniki. —

G. Zeca je potem zopet prijel drug učitelj, g. Matešić, z očitjanjem, da on (Zec) velja za agenta Italijanov. (Klic: Škandal!) Očital mu je, da deluje v svoji vasi na to, da se deca pošiljajo v italijansko šolo in da **lastne otroke vzgaja v italijanskem duhu!**

Na ta in še druga očitjanja je g. Zec trdil, da on ni nikoli agitiral za italijansko stranko, kar da lahko dokaže s pričami. Protestira proti očitjanju radi odgoje lastnih otrok v tujem duhu, četudi ima soprogo Italijanko.

Želi prepričati z opombo, da ob njego vem prihodu na sedanje mesto je bilo v italijanskem oddelku nad 60 hrvatskih otrok, dočim jih je dandanašnji k večjemu 24.

Govornik se je jako spretno branil radi očitjanja, da dobiva denar od Italijanov.

Pri tem se je učitelj Zajec skušal potegniti zanj, kar je bilo nekomur v povod da je zaklical: »Zajec Zeca brani!«

Oglašali so se še razni govorniki in med istimi tudi g. Urbančič: »Vsi očitajo predgovorniku izdajstvo; zato pa pozivlje dotično trojico, naj ostanejo sovražniki Laginji in Zucceni kolikor hočejo, vendar pa vedno pravi hrvatski učitelji, da v prihodnjem letu ne bo izdajice.«

Po daljnih razpravah se je sklenilo zopetno sporazumljenje Hrvatov in Slovencev.

Kakor posledaji med govorniki je bil učitelj G a n g l, ki je nazival Šusteršiča in **Spinčiča najhujša protivnika učiteljsstva.**

Govornik je rekel, da je jeden izmed omenjene dvojice na nekem javnem shodu vsajal v ljudi nasprotstvo do učiteljsstva. Na zaključku svojih izjavanj je prečital govornik resolucijo:

»Zaveza avstrijskih jugoslovan. učiteljskih društev«, zbrana na svojem glavnem zborovanju v Puli, priznava potrebo prenosov in podpore istrskega ljudskega šolstva in izlasti temeljite in nujne regulacije učiteljskih plač. Da se to dvoje doseže čimprej, naj tati poslanci, ki jim lije srce za narodno bodočnost in za povzdigo njegove kulture, ostavijo takozvani Šusteršičev klub v državnem zboru, da tako dobe za narodno delo avbodne roke in dokažejo, da so v resnici prijatelji šolstvu in učiteljsstvu.«

Ob klicih: »Dobro!« je bila resolucija v sprejeti z večino.

Po zborovanju je učiteljsstvo posedlo k banketu, na katerem se je (kakor povsodi) pogrešalo kakaga neučitelja.

Po prvem okrepčanju se je oglašil g. G a n g l z opombo, da naj velja prihod učiteljev v Pulo kakor komplement junaškemu učiteljsstvu te zemlje. Napil je zato istrski zemlji in njenemu učiteljsstvu.

Zahvalil se je in napil slovenskemu učiteljsstvu g. R a j č i č.

Med drugimi govorniki naj omejam učitelja Ferlugo, ki je, kakor vsako leto, poskrbel tudi letos nekaj za smeh.

Proti zaključku so se prečitali brzojavni pozdravi iz Ormoža, Poreča, Kastva, Krškega, Kočevja, Črnomlja, Toplice pri Novem mestu in iz Sela pri Bledu.

Po banketu se je učiteljsstvo po najlepšem morju peljalo na izlet na otok Brižuni in sicer na posebnem tenderju, ki ga je brezplačno dal na razpologo c. in kr. pristanišni admiralat. Povrnivši se od tam, so se nekateri odpeljali iz Pule, drugi pa še tam prenočili, da se naslednjega dne, v sredo popoldne ob 4. uri, odpeljejo s parnikom na Rako. (Zvršetek).

Rusko-japonska vojna.

Trst, dne 17. avgusta 1905.

Novo mobilizacije na Ruskem.

Iz Petrograda poročajo: Tu menijo, da pogojev Japonske ni možno vsprejeti. Oddelki glavnega štaba za mobilizacije se že bavi z načrtom splošne mobilizacije. V teh dneh odpotujeta na bojišče

13. armadni zbor in dve topničarski brigadi.

»Magdeburger Zeitung« pa hoče celo vedeti, da je car že podpisal ukaz za mobilizacijo vse vojske.

Mirovna konferenca.

Izid konferenčnih sej do torka zvečer.

Iz Londona javljajo od 16. t. m.: Vzlic temu, da se rezultati sej očitajno drže tajno, so vendar prodrla v javnost obširna poročila. Sveda se poročila posamičnih dopisnikov ne strinjajo popolnoma. V torek so pooblaščenici razpravljali o Sahalinu, vendar ni prišlo do nikakega soglasja. Vkljub temu se pooblaščenici niso razšli.

V tem vprašanju noče popustiti nobena stranka, ali noče tudi vzeti na se odgovornosti za slučaj, da se pogajanja razbičejo. Vsaki gleda, kako navaliti krivdo na drugega, kar se da pojasniti iz tega, da toliko Rusija, kolikor Japonska polgata veliko vrednost na maenje sveta.

Dopisnik »Daily Telegrapha« poroča: Do zaključka torkove seje se je razpravljalo o šestih členih pogodbenega načrta. Ti členi se nanašajo največ na vprašanja glede ozemlja, na Korejo, Mandčurijo, polotok Liaotung, na Port Artur in Daljni. Ta vprašanja so bila rešena na povoljen način, vendar vprašanje glede kitajske vztočne železnice ni prišlo na razpravo. V sredo so bo o tem vprašanju vršilo posvetovanje v dveh oddelkih, nade je, da pride do sporazumljenja.

Potem pridejo na vrsto druga važna vprašanja o vojni odškodnini in o omejitvi ruske mornarice v Tihem Oceanu, in o izročitvi interniranih ladij. Vse te zahteve odklonijo Rusi.

Konečno pride na razpravo vprašanje japonskih pravic do ribarenja v ruskih vodah in tudi tukaj ne bo težav.

Pride-li do miru, ali bo nadaljevala vojna, to bo odvisno od tega, da-li se bosta oba nesprotnika sporazumela glede Sahalina, vojne odškodnine in ruskega interniranega brodogoja.

* * *

Pogoj, ki ga angleški list navaja na zaključku za srečen uspeh mirovnih pogajanj, je smatrati tudi že kakor odgovor, da so nade do sklepa miru minimalne. Srečen izid mirovnih pogajanj da je torej zavisen od sporazumljenja ob vprašanjih glede Sahalina, vojne odškodnine in ruskega v nevarnih pristaniščih interniranega brodogoja. A to so ravno tiste tri glavne točke, glede katerih soglasata popolnoma — ako smemo soditi po vseh izjavah — očitajna Rusija in ruska javnost. V menjenju, da Rusija ne sme odjenjati in da naj nadaljuje vojno, ako Japonci ne odnehajo glede teh treh točk.

In res niso entuzijasti za mir za vsako ceno danes več tako raznato razpoloženi kakor so bili te dni.

Poročevalec pariškega »Matina« je postal zelo pesimističen in opozarja občinstvo, da se situacija spreminja od hipa do hipa, zbcg česar da ni mnogo zaupati niti izjavam odličnih oseb. Ta vir aludira tudi na možnost, ki smo jej dali včeraj izraziti tudi mi: pravi namreč, da jih je mnogo, ki menijo, da obojni pooblaščenici igrato le komedijo, v namen, da se da nekako zadostneje javnosti, ki je želela, da se poskusi priti do miru.

In res si je težko možno drugače tolmačiti dejstvo, da se puščajo na strani in da se ne jemljevo v razpravo ravno ona vprašanja, ki so odločilnega pomena: vojna odškodnina, Sahalin, izročitev ruskih interniranih ladij iz skroenje ruskega vojnega brodogoja na skrajnem Vstoku.

Vso verjetnost ima torej za se vest iz Petrograda, da v merodavnih krogih ga niti enega glasu, ki bi menil, da je sklep miru možen.

Odklonjen zajutrek.

Iz Londona poročajo: Zdi se, da so prijazni odnosi mej ruski in japonski pooblaščenici le izvanjski. Dosedaj niso še skupno jedli. V torek se amerišanski bankirji, ki so prišli k Witteju, povabili nekatero ruske pooblaščenice na zajutrek ter so pripomnili, da povabijo tudi japonske pooblaščenice. Rusi so povabilo odklonili.

Dogodki na Ogrskem.

Sedaj je pozornost obrnena izlasti dvema skupinama, katerih jedna ima sedaj na pozorišču, kjer se ima rešiti ogrska kriza, le malo vpliva, druga pa — nič. Prva je tista nekdanja mogočna in vsemožna liberalna stranka, ki je izišla iz volilnega boja z razbito glavo, druga pa — socialna demokracija.

O prvi se sedaj mnogo govori, ker se razpravlja o nje življenju in nje smrti. Eni jej že zvonijo smrtni zvonce in jej pripravljajo pogreb s postranskim namenom sveda, da bi ostanki te stranke pomnožili tisto skupino, h kateri spadajo oni, ki liberalno stranko pehajo v grob. Za nekaj časa sem se razpad liberalne stranke napoveduje kakor gotovo stvar. Ali zdi se, da ima ta bolnik še več življenjske energije, nego si mislijo njega grobokopi. Noče se prav odločiti, da bi stopil v grob. Več njih se oglašajo za to, da stranka ostane in da počaka — boljših časov. Izlasti vodja stranke, grof Tisza, se noče odreči nadi, da ista pride zopet — čim se narod iztrezni — do nekdanje popularnosti. Liberalni stranki je torej sedaj posvečena pozornost radi vprašanja: ali naj dalje živi, ali naj umre?

Socialni demokraciji pa radi vprašanja splošne volilne pravice, ki je je minister za notranje stvari Kristoffy vrgel notri v kaos ogrske krize. Nekaj časa se je zdela, kakor da ogrska socialna demokracija ne misli posebnega resno s tem postulat. In sicer to iz istega vzroka kakor druge madjarske šovinistične skupine, za to namreč, ker bi valed splošne in enake volilne pravice tudi nemadjarske narodnosti prišle vsaj do relativnega parlamentarnega zastopstva in politične moči. Nu, sedaj se zdi vendar, da hoče socialna demokracija z vsem svojim aparatom zaprijeti resno akcijo po deželi za ta postulat. Sveda se ni udajati tu iluzijam in mora biti socialna demokracija pripravljena, da bo imela proti sebi vsaj madjarske stranke, včevši starega Barabasa, ki se sicer akademsko oglašja za splošno volilno pravico. Tu vam je glasoviti Banffy že odkritostrenejši, kajti tudi on je za splošno in enako volilno pravico, ako bo ista navezana na poznanje madjarskega jezika v besedi in pismu. To pa ne bi bila več splošna in enaka volilna pravica, ako bi bila navezana na pogoj, ki izključa od volilne pravice nad polovico državljanov. Taki »splošni« volilni pravici pa socialna demokracija ne more pritrditi, ako noče pogaziti svojih vodilnih načel. Zato se mora odločiti za boj brez upa bližnje zmage in se bo morala zadovoljevati s tem, da propaga idejo.

Proti glagolici.

Zaderski »Narodni List« je priobčil drugo pismo zaupne osebe iz Rima. V tem pismu javlja, da se je še za časa Lava XIII. posrečilo nekaterim »prijateljem« Hrvatov, da so prepričali razviš kroge na Dunaju, da vprašanje glagolice krije v sebi separatistično razkolno in protidinastično tendenco. To ni ostalo v Rimu brez odmeva, o čemer smo se se uverili na svojo škodo. No, tedaj je bilo v Rimu protitežje.

Sedaj se namerava — piše ta ugledna oseba — ustvariti neki junktim med ogrskim vprašanjem in uprašanjem vašega obrednega jezika: posrečilo se je vsaj to, da se tukaj smatra vprašanje o glagolici kakor politično in ne kakor katoliško vprašanje. S tem je označeno stališče zastopnika vaticanske diplomacije na Dunaju. Izlasti dunajski nuncij zna ti dve vprašanji razlikovati, toda diplomatsko sta mu iz obzra na katoliško habsbursko dinastijo nerazdružljivi. V kolikor zamoremo soditi mi tukaj, nima vprašanje ogrsko in vprašanje o glagolici ničesar skupnega. Ali vendar ne žudite se, ako se edco ne reši prej, nego drugo: Katera alternativa bo v tem pogledu za vas boljša: ali zmaga Madjarov proti dvorskim krogom, ali njihov poraz? Težko je odgovoriti.

Drobne politične vesti.

Volitve za hrvatski sabor. »Obzor« poroča, da je izvedel od dobro obveščene strani, da se bodo nove volitve za hrvatski sabor vršile v najkrajšem času. In sicer korcem oktobra, oziroma početkom novembra. Priprave za volitve so v najboljem teku.

Glasovi o odstopu bana Pejačevića. V zadnjih dneh so neki listi priobčili vest, da ban Pejačević odstopi. Kakor javljajo sedaj iz Zagreba, je ta vest popolnoma neutemeljena.

A black and white photograph of a bottle of Serravallo's Tonic. The bottle is dark and has a long neck. The label is ornate and features the brand name 'Serravallo's Tonic' prominently. There is also text in Italian, including 'FARMACIA SERRAVALLO' and 'Tonic'. The bottle is shown against a light background.

Proda se jeden motor v dobrem stanju, skoro nov, iz tovarne Laurin & Klement na 2 1/2 H. P. za samo K 600. — Za točnost funkcioniranja se jamči. Obrniti se je na naslov: Ivan Novak glavni zastopnik Laurin & Klement, Pazin.

„Ne kliči vraga!“ Izvirna saloigra v enem dejanju je ravnokar izšla, ter se v dobri po 50 st., po pošti 10 st. več pri pisatelju in založniku **Jaki Štoka**, Trst, ulica Giorgio Galatti 18.

„Morana“ se zove tekočina, ki je edini preparat za pokončanje sten in drugih hišnih živali. Škodljiva ni ne zdravju, niti predmetom. Dobiva se v mirodilnici ulica Farneto št. 33.

Zastopniki v vseh mestih Primorske se sprejmejo za prodajanje neke popolnoma nove priprave za prižig svačice, smodke in pipe. To je v resnici neka jako priprava priprava, koje se je v nekoliko tednih prodalo samo v Nemčiji nad 1 milijon. Samo resni prodniki naj se javijo pod N. O. 4544 na **Rudolf Mosse** — Frankfurt a. Main (Nemčija).

Sprejme se na stanovanje in hrano šolo obiskujočega dijaka v ul. Fontana. Naslov pove „Edinost“.

Naznanilo.

Opozarjam slavno občinstvo, kakor tudi vse prijatelje in znanke, da odprem z dnem 24. avgusta t. l. v ul. **Giachino Rossini št. 24** (zraven cerkve sv. Antona novega) z najmodernijem angleškim blagom kakor tudi z vsemi v krojaško stroko spadajočimi potrebščinami bogato preskrbljeno

krojačnico.

Priporočam se slavnemu občinstvu za obilen obisk ter zagotavljam, da bo de postrežba vedno točna, delo solidno in dobro.

Z odličnim spoštovanjem

Avugust Štular.

Vabilo

redni občni zbor
kraškega vinorejskega društva v Tomaju
reg. zadruga z om. zavezo
ki se bo vršil

dne 3. septembra 1905

ob 4. uri popoldne v župnišču v Tomaju

Dnevni red:

1. Pregled društvenega vinograda.
2. Poročilo načelstva.
3. Potrjenje računskega zaključka za l. 1904.
4. Predlogi glede razprodaje vina.
5. Slučajni predlogi.

V TOMAJU, dne 17. avg. 1905.

Načelstvo.

Pisarna

dr. a J. Abram in O. Rybář

se je preselila

dne 16. avgusta l. 1905

v ulico Campanile št. 11

(Trg Ponterosso)

Zovarna s zalogo pohištva

svetlega in temnega

kakor tudi popolne kuhinje v najmodernejšem slogu po konkurenčnih cenah priporoča

V. Doplicher

ulica Chiozza št. 8 pri tleh
(nasproti dvorani „Ternicore“).

Stavbinski materijal

kakor korce, vsakovrstno opeko, pesek, apno, živo in ugašeno, se dobiva po najnižjih cenah, da se ni bati konkurence, pri trdki

Belli & Corsi

ulica Economo št. 12 (stari mlin).

Tržaška posojilnica in hranilnica

registrovana zadruga z omejenim poroštvom.

Piazza Caserma Stev. 2, I. n. — TRST — Vlastni hiši. Telefon št. 952.

Vhod po glavnih stopnicah.

Hranilne vloge sprejema od vsakega, če tudi ni ud zadruga in jih obrestuje po 4%. Rentni davek od hranilnih vlog plačuje zavezanec sam. Vloga se lahko po 1 krono posojila daje samo zadrugnikom in sicer na uknjižbo po 5 1/2%, na menjice po 6%, na zastave po 5 1/2%.

Uradno ure: od 9.—12. dopoldne in od 3.—4. popoldne.

Izplačuje vsaki dan ob uradnih urah. — Ob nedeljah in praznikih je urad zaprt.

Ima najmoderneje urejeno varnostno celico za shranbo vrednostnih papirjev, listin itd.

Poštno hranilnični račun 316.004.

Trgovina z manufakturnim blagom

ANTON SANZIN pok. Frana - Barriera vecchia II.

Velik dohod satena, perkala, batista, pikeja in ceirja. — Blago za ženske obleke, pletene spodnje srajce, moderci, drobnarije. — Sele in barvane srajce za moške, ovrtaški, zapetniki; kravate in potrebščina za delavce.

Vse po najnižjih cenah, da se ni bati konkurence.

Narodni kolek je

vdobiti pri upravi

„Edinost“

TOVARNA POHIŠTVA IGNAC KRON

TRST, ULICA CASSA DI RISPARMIO 5

MEBLOVANJE PO NAJMODERNEJSIH ZABTEVAH

KATALOGI BREZPLACNO.

KONSTANTIN RUBINIK

Prodajalnica mrežic, Ulica Stadion 3.

Sprejema prekladanje in čiščenje svetilk na plin ob času selitve. Neprekosljivo

plinove mrežice. — Vsakovrstni pripadki za razsvetljavo.

Naročbe za popolno čiščenje stanovanj.

Svoji k svojim!

Opozarjamo vsakega varčnega rodoljuba, da edina hrvatska zavarovalna zadruga

„Croatia“

stoječa pod pokroviteljstvom slob. in kralj. glavnega mesta Zagreb sprejema vsako vrsto nepremičnin (hiše, gospodarska poslopja, tovarne) ter premičnin (kakor pohištvo, gospodarsko orodje, stroje, živino, žito, slamo, seno, blago v skladiščih ali na prostem itd.) v zavarovanje proti ognju in streli po najnižjih cenah in z najboljšim jamstvom. — Dolžnost vsakega dobrega Slovana je zavarovati se pri domačem zavodu — že da ne gre denar v tujino.

Vsa zavarovanja sprejema ter daje vsa pojasnila

Podružnica zavarovalne zadruge „Croatia“ - Trst

ULICA TORRE BIANCA 20

Zastopniki za vsako mesto, trg in večje vasi (Primorske, Kranjske, Koroške in Stajerske) se sprejemajo pod ugodnimi pogoji.

Za bolne na želodcu.

Vsakemu, kateri si nakopije želodčne bolezni s prehlajenjem ali s prenapolnjenjem želodca, vživanje pomakljivih, težko prebavnih, prevročih ali premrzlih jedil, z nerednim življenjem kakor n. pr. žolodčni katar, želodčni krč, želodčne bolečine, težko prebavljanje ali zasliženje priporoča se dobro domače zdravilo, katerega izvrstno zdravilno delovanje je že izza več let preskušeno. To zdravilo je

Hubert Ulrich-ovo zeliščno vino.

To zeliščno vino je sestavljeno od izvrstnih, zdravilno močnih zelišč in dobrih vinom, jači in oživilja c prebavni sistem človeka. Zeliščno vino odstranjuje vse nerednosti v krvnih cevih in daje vspešno novo napravo zdrave krvi.

S pravočasno porabo zeliščnega vina zamore se odpraviti želodčne slabosti že v kali. Ne smemo tedaj pozabiti, dati prednost porabi tega vina pred vsemi ostrimi, ter zdravju škodljivimi razjedljivimi sredstvi. Vsi pojavi kakor: glavobol, riganje, rezavica, napanjanje, slabosti z bruhanjem, kateri se pri dolgotrajnih (zastarelih) bolečinah, na želodcu tako radi pojavljajo, odstranjajo se čisto že po enkratnem pitju tega vina.

Zapiranje človeške potrebe in ne neprijetne posledice kakor: stiskanje, ščipanje, bitje srca, napanjanje tudi strme nje krvi v jetrah, vranici in sistemu vratnih živec (haemorrhoidne bolečine), odstranjajo se s zeliščnim vinom hitro in voljno. Zeliščno vino odpravlja vsako neprebavo, podeljuje prebavnemu sistemu povzdigo in odstranja iz želodca z lahkimi čistilom človeka vse ničvredne tvarine.

Mršav in bled pogled človeka, pomanjkanje krvi, oslabljenje na- slabe prebave, pomanjkljivega naraščanja krvi in bolehnega stanja jeter.

Pri popolnem pomanjkanju volje do jedi, pod nervoznem zbeganjem in otožnostjo kakor tudi pogosti glavobol in nespanje povzročajo večkrat takim bolnikom hiranje.

Zeliščno vino daje oslabele telesni moči svežo vspodbujajo. Zeliščno vino podeljuje človeku voljo do jedi, pospešuje prebavo in redivo, vspodbuja močno menjavo snovi, povspenjuje in izboljšuje tvarsanje krvi, olajšuje razdražene čute in podeljuje bolnikom nove moči in novo življenje. — To dokazujejo mnogoštevilna priznanja in zahvalna pisma.

Zeliščno vino prodaja se v steklenicah po k 3.— in 4.— v lekarnah v Trstu, Škedenju, Miljah, Kopru, Sežani, Trzinu, Ronkah, Fiumicelu, Ogleju, Gadežu, Izoli, Piranu, Pazinu, Buzetu, Postojni, Vipavi, Ajdovščini, Gorici, Gradišču ob Soči, Korminu, Romansu, Camplungu, Cervinjanu, Umagu, Bujah, Vižinadi, Mononi, Lovranu, Opatiji, Voloskem, Reki, Bakarju, Sušaku, Čabarju, Ribnici, Vrhniku, Idriji, Kanalu, Čedadu, Vidmu, Morčanju, Palmanovi, Latisani, Portogruaru, Vodnjaku, Pulju, Labinu, Cresu, Cernombliju, Metliki, Novemestu, Trebajem, Litiji, Ljubljani, Kamniku, Škottjoki, Kranju, Tolminu, Iserntu, Stanjelu Codroipo, St. Vidu ob Tagliamentu, Pordenone, Motta di Livenza, Treviso, Arbe, Novi, Cirkvenica, Ogulin, Vrbovsko, Karlovac, Jaska, Samobor, Brežce, Krško, Podčetrtek, Pregrada, Rogatec, Celje, Pli- berk, Radovljica, Trzin, Triz, Rigolato, Pieve di Cadore, Serarolo, Longorone, Belluno, Co- negliano, Padovi, Chioggia, Rovigo, Pago, Zadar; itd. kakor tudi v lekarnah vseh drugih večjih ali manjših krajih Istre, Dalmacije, cele Avstro-Ogrske in sosednjih deželan.

Tudi pošiljajo lekarnice v Trstu 3 ali več steklenic zeliščnega vina po originalni ceni v vse kraje Avstro-Ogrske.

Svari se pred ponarejanjem!

Zahteva naj se izrečno

Hubert Ulrich-ovo Zeliščno vino.

„Slavija“

vzajemna zavarovalna banka v Pragi. — Rezervni fond 31,865.386 80 K, izplačane odškodnine: 82,737.159 57 K.

Po velikosti druga vsajemna zavarovalnica naše države s vsakozni slovansko-narodno upravo.

Vsa pojasnila daje:

Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastni bančni hiši v Gospodskih ulicah 12

Mejnarodno spedijsko posredovanje

Caro & Jellinek

Trst ul. Romagna št. 2 Trst.

TELEFON št. 1627

Podružnice: Dunaj, Budapest in Lvov.

Zastopstva na vseh glavnih trgih tu- in inozemstva.

Se proroča za preskrbljenje seljenj s zaprtimi blazinjenimi vozovi za polišstvo toli v mestu koli v tu in inozemstvu.

Pakovanje za prevoz po morju.

Posebno ugodni pogoji za vojaške osebe in državne uradnike

Posiljate vsake vrste po stalni nizki prevoznini.

Proračuni brezplačno.

„SANUS“

novi higijenični zobotrebnički disinfektirani parfemirani zaprošen patent se prodajajo povsod.

C. COMINI, Trst Barriera 28

Pekarna in sladčičarna z lastno tovarno biškotov

Fran Lampe

TRST - ulica Molin Grande št. 32 - TRST
8 krat na dan svež kruh, raznovrstne moke prvih ogrskih mlinov, fine vina v buteljkah, sladčice itd.
Sprejema naročbe za sladčice.

Ivan Petelin

tovarna testenin

TRST

Sv. Ivan pri Trstu.

Pekarna, sladčičarna in tovarna biškotov

Vinko Škerk

TRST - ulica Acquedotto št. 15 - TRST

Filijalka v ulici Miramare št. 13

Raznovrsten kruh, moka prvih tovarn, sprejema naročbe na najljubše pecivo ter dostavlja kruh na dom. Za obilen obisk se toplo priporoča cenj. občinstvu.

Zaloga

izvozno-marčne (Export-Märzen) in vležane (Lager)

pivo

v sodčkih in v boteljkah, kakor tudi

kvasa

iz tovarne Bratov Reininghaus Steinfeld pri Gradcu.

Zaloga Mattonijeve Giesshubler vedno sveže kisle vode po zmernih cenah

ANTONU DEJAK junior

TRST

Via degli Artisti št. 10.

Doge za parkete

hrastove ali jelove prve vrste prodaja pod jamstvom po tovarniški ceni.

Zaloga lesa - Miclaur

ulica Fonderia št. 7

Leon Fano

TRST

ulica Nuova 42

zlatar in draguljar

prodaja, kupuje in zamenjuje zlatanino, srebrnino in dragulje; sprejema popravne po najzmernejših cenah ter prodaja na mesečne obroke proti solidnemu jamstvu.

F. Pertot urar

TRST - ul. Poste nuove št. 9

priporoča veliki izbor ur: Omega, Schaffhouse, Longines, Tavenas itd. kakor tudi zlate, srebrne in kovinske ure za gospe. Izbor ur za birmo. Sprejema popraviljanja po nizkih cenah.

„SLAVIJA“ sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko dobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.